

BONITAČNÍ ŘÁD

Spolku Český klub německých ovčáků, IČO: 496 25 675

1. Všeobecně

1.1. Bonitace

Bonitace je chovatelskou akcí či činností. Bonitace spočívá v odborném chovatelském posouzení exteriéru a povahy jedince v porovnání s účinným standardem plemene a případně dalšími příslušnými předpisy. Slouží k určení chovné upotřebitelnosti, kdy je jedinec prohlášen za chovného, nechovného či případně chovného dle jiném režimu. Úspěšná bonitace je obvykle nutnou podmínkou pro zařazení do chovu.

1.2. Bonitační řád

Bonitační řád Spolku Českého klubu německých ovčáků, IČO: 496 25 675, (dále jen SČKNO) slouží k podpoře plánovitého chovu plemene tím, že řídí pořádání a průběh jeho tzv. bonitací psů.

Účelem bonitačního řádu je uskutečňovat mezi bonitovanými zvířaty výběr, který bude odpovídat skutečnosti, jak se jednotlivá zvířata svojí povahou, výkony a anatomickou stavbou jeví jako vhodná k udržení a dalšímu rozvoji plemene.

2. Bonitace

2.1. Roční plán bonitací

Roční plán bonitací sestavuje Ústřední poradce chovu SČKNO - určuje termín a místa bonitací na základě návrhů krajských poboček. Finální plán schvaluje Rada SČKNO.

2.2. Delegování rozhodčích, poradci chovu a bonitační komise

2.2.1. Bonitační komise

Bonitační komise je přítomná na každé bonitaci a je sestavena z posuzujícího rozhodčího a poradce chovu. Jejím úkolem je zajistit naplnění účelu bonitace a zajistit, že proběhne v souladu s příslušnými předpisy, kterými je SČKNO vázán. Rozhodčí rozhoduje o průběhu a výsledcích bonitace, poradce chovu zajišťuje potřebnou pomoc rozhodčímu na základě jím udělených pokynů, či v souladu s tímto bonitačním řádem.

2.2.2. Rozhodčí

K bonitacím jsou klubem SČKNO, prostřednictvím Ústředního poradce chovu, delegováni bonitační rozhodčí, kteří však nemají žádný právní nárok na každoroční působení na bonitacích.

Není přípustné, aby delegovaný bonitační rozhodčí posoudil na bonitaci svého vlastního psa, nebo psa jehož je držitelem nebo kterého vlastnil v posledních 6 měsících nebo který je ve vlastnictví nebo držení blízkých příbuzných osob nebo osob žijících s ním ve společné jedné domácnosti.

2.2.3. Poradci chovu

Krajští poradci chovu musí být přítomni jako součást bonitační komise. V případě, že krajský poradce chovu je zároveň delegovaným bonitačním rozhodčím pro danou akci nebo v případě nemoci a jiných opodstatněných důvodů nepřítomnosti, je z rozhodnutí příslušné krajské pobočky pověřen tímto úkolem některý z okresních poradců chovu pro plemeno německý ovčák v dané pobočce. V případě,

že se k bonitaci nemůže dostavit žádný poradce chovu z dané pobočky, je z rozhodnutí příslušné krajské pobočky pověřen jiný krajský či okresní poradce chovu.

Není přípustné, aby poradce chovu, který je členem bonitační komise, předvedl na bonitaci svého vlastního psa, nebo psa jehož je držitelem nebo kterého vlastnil v posledních 6 měsících nebo který je ve vlastnictví nebo držení blízkých příbuzných osob nebo osob žijících s ním ve společné jedné domácnosti.

2.3. Pořadatelé bonitací

Bonitace pořádají základní kynologické organizace (ČKS) nebo kynologické kluby (MSKS) z pověření SČKNO na základě ročního plánu bonitací.

2.4. Otázky právní

2.4.1. Majitel psa

Majitel psa, který má být předveden na bonitaci, musí být členem SČKNO. Výsledek bonitace nepozbývá platnosti vystoupením majitele psa z této organizace.

2.4.2. Příslušnost

Je na vůli majitele, na které bonitaci v České republice bude pes předveden. Má-li pes více majitelů, je nutné určit toho, který má ve vztahu k Plemenné knize podpisové právo (viz Zápisní řád ČMKU).

2.4.3. Vyloučení majitele psa z SČKNO

Pes, jehož majitel byl z SČKNO (či z organizací jichž je SČKNO právním nástupcem) vyloučen nebo má pozastavenou činnost (a nemá právo zapisovat odchovy Plemenné knize) nemůže být na bonitaci předveden, a to ani další osobou.

2.4.4. Rozhodnutí rozhodčího

Rozhodnutí rozhodčího delegovaného na bonitaci je konečné. Odvolání se nepovoluje.

2.4.5. Náhrada škody

Na výsledek bonitace, ani na její splnění nemají účastníci (ani další osoby) jakýkoliv vliv. Majiteli psa, spolumajiteli psa, jeho držiteli, jeho psovodovi nebo dalším osobám, nevzniká jakýkoliv případný nárok na náhradu škody, která by v případě výsledků nebo průběhu bonitace vznikla.

2.4.6. Ručení a odpovědnost za škody

Majitel psa, spolumajitel psa, jeho držitel, psovod nebo další osoby obdobného charakteru ručí za škody způsobené jejich psem.

3. Podmínky účasti na bonitaci

- 3.1.** Bonitování mohou být pouze psi plemene německý ovčák, kteří jsou zapsáni v plemenné knize klubu SČKNO. Bonitace se mohou účastnit psi zahraničních majitelů. Tito psi musí být uvedeni v plemenné knize uznávané FCI v zemi trvalého bydliště majitele a splňovat všechny ostatní podmínky stanovené pro účast v místě bonitace.
- 3.2.** V den bonitace musí zvíře dosáhnout stáří nejméně 18 měsíců.
- 3.3.** Doklad o nejméně jedné předepsané všestranné zkoušce posouzené rozhodčím FCI, SV, WUSV (minimálně 1. stupeň, 300 bodová zkouška dle NZŘ, NSP nebo MZŘ, tj. ZVV1, SVV1 nebo IGP1). Zkouška musí být zapsána ve výkonnostní knížce, pokud byla vydána, nebo doložena certifikátem o vykonané zkoušce.

- 3.4. Výsledek RTG kyčelních (HD) a loketních (ED) kloubů zapsaný v průkazu původu. HD maximálně stupeň C, stupeň 2 nebo a-fast normal (pro jedince narozené od 1. 1. 2025), ED maximálně stupeň 2, nebo a-fast normal pro jedince narozené po 1. 1. 2025) provedený subjektem uznávaným k provádění a vyhodnocování příslušných vyšetření a jejich výsledků plemeno německý ovčák v ČR, SR nebo SRN (SV).
- 3.5. Potvrzení o získaném výstavním ocenění ze třídy mladých, dospívajících nebo pracovních, které bylo uděleno na výstavě oblastní, krajské nebo klubové posouzené rozhodčím exteriéru SČKNO, SÚCHNO nebo SV. Pro výstavy pořádané z pověření SČKNO a v souladu s Výstavním řádem SČKNO platí posouzení rozhodčího FCI; neplatí ocenění z mezinárodních a národních výstav. Uznává se známka dobrá, velmi dobrá a výborná.
- 3.6. Vyhodnocení či uložení DNA potvrzené v průkazu původu. U jedinců zařazených do chovu od 1. 7. 2020 platí pouze DNA vyhodnocené a ověřené (DNA gpr.) nebo DNA uložené (DNA Lagenummer) prostřednictvím právnické osoby v zemi původu plemene s názvem Verein für Deutsche Schäferhunde (SV) e.V.
- 3.7. Identifikace jedince podle čísla čipu nebo tetovacího čísla, které je v průkazu původu uvedeno a registrováno Plemennou knihou.
- 3.8. Předvedení nesmí být jedinci nemocní, feny ve druhé polovině březosti (tj. od 30. dne po krytí) a kojící feny (tj. do 49. dne věku štěňat).
- 3.9. Háravé feny se mohou zúčastnit bonitace v případě, že tuto skutečnost psůvod nahlásí vedoucímu akce nejpozději ráno v den konání bonitace. Psůvod s háravou fenou je povinen se řídit pokyny vedoucího akce a bonitačního rozhodčího, v opačném případě může být fena z bonitace vyloučena.

4. Povinnosti pořadatele

4.1. Pořadatel

Pro konání bonitace je pořadatel povinen zajistit dostatečně velký prostor a odpovídající zázemí, stejně tak jako hygienické zařízení. K zajištění hladkého průběhu akce musí být k dispozici dostatečný počet pomocníků, zapisovatelka a figurant dle SČKNO stanovených požadavků

- K dispozici dále musí být
- a. dostatečně velký posuzovací kruh dle pokynů rozhodčího
 - b. zástěna pro zkoušku povahy odpovídající požadavkům NZŘ či MZŘ
 - c. rukáv pro zkoušku povahy odpovídající požadavkům NZŘ či MZŘ
 - d. posuvné měřidlo pro měření výšky v kohoutku a hloubky hrudníku
 - e. vhodná podložka pro korektní měření výšky psa
 - f. pásková míra
 - g. váha
 - h. funkční poplašná pistole s dostatečným počtem nábojů (6 mm)
 - i. viditelné označení pro předváděné psy
 - j. tištěný katalog pro účastníky a bonitační komisi
 - k. čtečka mikročipů
 - l. přístřešek pro bonitační komisi a zapisovatele
(zejména v případě nepříznivého počasí)

4.2. Povinnosti vedoucího bonitace

- Včasné zveřejnění propozic a přihlášky na akci.
- Kontrola úplnosti a správnosti dokladů.
- Informace pro rozhodčí na bonitaci o počtu nahlášených zvířat 5 dní před konáním akce.
- Informace pro poradce chovu jako člena bonitační komise 5 dní před konáním akce (harmonogram akce, počet zvířat apod.).
- Příprava katalogu účastníků.
- Předání zkontrolovaných dokladů o jednotlivých psech před začátkem bonitace rozhodčímu.

- Ověření členství majitele psa v SČKNO.
- Předat informace psovodovi háravé feny o podmínkách pohybu feny v prostoru pořádání bonitace.
- Hlášení přítomnosti háravých fen na bonitaci posuzujícímu rozhodčímu.

5. Přihlášky na bonitaci

Je třeba se přihlásit před termínem konání bonitace u vedoucího akce, který je uveden v plánu bonitací. Nejpozději v den konání bonitace je třeba předložit tyto doklady:

- a. originál průkazu původu,
- b. výkonnostní knížku s hodnoceními a oceněními (pokud byl vydán),
- c. doklady o splnění podmínek uvedených v bodě 3 tohoto bonitačního řádu,
- d. při předvedení na doživotní bonitaci originál potvrzení o zařazení do výběrového chovu.

6. Bonitování

Je požadováno předvádět na bonitaci psy pouze na hladkém jednořadém stahovacím řetízovém obojku (nastaven na nestahování). Je nepřijatelné, aby měl pes v průběhu bonitování obojek s ostny, elektrický obojek, pomocná výcviková lanka apod.

6.1. Zkouška povahy

Každý pes se musí podrobit zkoušce povahy. Rozhodčí ji může provádět po celou dobu bonitace. Pes má prokázat, že je pevného charakteru, tzn. že je přirozený, sebejistý, dobromyslný, pevných nervů. Nedílnou součástí je také průchod skupinkou osob (minimálně 4 osoby) dle pokynů rozhodčího. Jedna z osob může psa pohladit.

6.2. Zkouška za použití poplašné pistole

Ze vzdálenosti nejméně 15 kroků se vystřelí z poplašné pistole (6 mm) nejméně dvakrát. Pes stojí na volném vodítku, při výstřelech musí zachovat klid.

6.3. Zkouška odvahy a bojovnosti

Rozhodčí musí mít k dispozici figuranta uvedeného v seznamu bonitačních figurantů nebo svazových figurantů. Figurant je delegován příslušnou pobočkou.

Na pokyn bonitačního rozhodčího zaujme psovod základní postoj na vyznačeném místě 25 kroků před zástěnou, ve které je ukrytý figurant oblečený v ochranném obleku, vybavený ochranným rukávem a měkkým obuškem. Psovod odepne psa z vodítka, které si dá přes rameno nebo schová do kapsy. Na pokyn bonitačního rozhodčího se rozejde se psem vedeným volně u nohy směrem k zástěně. Pes musí jít těsně u nohy psovoda, slovní povely jsou opakovaně povoleny, dotýkání se psa není povoleno.

Pokud pes vyrazí před značkou k přepadu, nesmí dojít k útoku na figuranta se zákusem. Psovod má ještě dva další pokusy dle pokynu bonitačního rozhodčího, aby svého psa volným sledováním u nohy přivedl k místu přepadu. Pokud by se psa i přes celkově tři pokusy nepodařilo vést volným následováním až k této značce, je zkouška odvahy a bojovnosti ukončena a nesplněna.

Když je vzdálen zhruba 10 kroků před zástěnou, podnikne figurant na psovoda útok, který je veden přímo proti psovi. Pes musí figuranta okamžitě zadržet zákusem do ochranného rukávu. V průběhu boje, který je veden tlakem proti psovi minimálně 10 kroků, figurant 2x udeří psa měkkým obuškem do oblasti hřbetu tak, aby druhý úder byl veden minimálně 3 kroky před skončením boje. Tlak nesmí být veden směrem ke psovodovi. Po skončení boje musí pes sám nebo na povel psovoda figuranta pustit a figuranta střežit. V případě selhání psa musí bonitační rozhodčí zkoušku odvahy a bojovnosti ukončit.

Na pokyn bonitačního rozhodčího figurant odbíhá v přímém směru, po 50 krocích za ním psovod na pokyn rozhodčího vysílá psa k zadržení povel „drž“ a sám zůstává stát na místě. Rozhodčí dá figurantovi pokyn k obratu, když je pes vzdálen asi 30 kroků. Figurant běží proti psovi a nápadně mu hrozí. Pes musí figuranta zadržet zákusem do ochranného rukávu. Figurant provede boj se psem formou tlaku přímo proti psovi minimálně 10 kroků a přitom naznačuje údery, aniž by psa udeřil. Po zastavení figuranta pes samostatně nebo na povel psovoda pouští. Pro pouštění jsou povoleny maximálně tři povely. Druhý dodatečný povel na pouštění provede psovod na pokyn bonitačního rozhodčího z poloviční vzdálenosti.

Jestliže pes pustí, zůstává psovod tiše stát, aniž by na psa nějak působil. Na pokyn rozhodčího přichází psovod ke psovi a na vodítku jej odvádí.

Pouští-li pes na přepadu i při zadržení na první nebo další dva dodatečné povely, získává hodnocení „pouští“. Pokud v jedné fázi zkoušky nepustí, získává hodnocení „nepouští“. Toto hodnocení nemá vliv na celkový výsledek bonitace.

Výsledné hodnocení zkoušky povahy je vyjádřeno slovy:

- výrazně, pouští / nepouští
- dobře, pouští / nepouští
- dostatečně, pouští / nepouští
- nedostatečně

Hodnocení „výrazně“ a „dobře“ umožňuje zařadit jedince do 1. třídy výběrového chovu.

Hodnocení „dostatečně“ zařazuje jedince do 2. třídy výběrového chovu.

Hodnocení „nedostatečně“ zařazuje jedince do kontrolovaného chovu.

6.4. Identifikace psa

Bezprostředně po provedení zkoušky odvahy a bojovnosti proběhne dle pokynů rozhodčího identifikace jedince (čip, případně tetování). Kontrolou čipu, případně tetování může být bonitačním rozhodčím pověřen poradce chovu nebo zodpovědná osoba z pořádající organizace za přítomnosti poradce chovu.

6.5. Velikost a hmotnost

Hmotnost, hloubku hrudníku a jeho obvod zjišťuje krajský poradce chovu nebo pověřený okresní poradce chovu (viz výše). Kohoutkovou výšku měří delegovaný bonitační rozhodčí.

6.6. Předvedení psa v postoji a v pohybu

Během této části bonitace nadiktuje rozhodčí bonitační posudek. Pes se musí představit rozhodčímu bez výraznější pomoci. Součástí posudku je také kontrola chrupu a v případě samců také varlat, kterou provádí krajský poradce chovu nebo pověřený okresní poradce chovu (viz výše).

6.7. Výsledek a potvrzení

Jakmile je bonitace psa ukončena, ohlásí rozhodčí její výsledky. Majitel psa obdrží od vedoucího bonitace Potvrzení o zařazení do výběrového chovu podepsané rozhodčím. Potvrzení obsahuje výsledek bonitace a potvrzení o převzetí průkazu původu psa. S tímto potvrzením, je možné se zúčastnit dalších akcí (zkoušky, výstavy atd.).

7. Výsledek bonitace

7.1. 1. třída chovnosti

1. třída chovnosti je nejvyšším chovným hodnocením, tzn. označuje vybrané psy doporučené pro chov. Získat ji mohou psi, kteří odpovídají plemeni:

- a. velikostí, tělesnou hmotností, stavbou těla,
- b. celkovým chováním (tzn. psi sebejistí, dobromyslní, vykazující požadovanou tvrdost, statečnost i bojovnost,
- c. dokonalým chrupem bez chybějících zubů; dvojité 1. premoláry (P1) jsou povoleny.

7.2. 2. třída chovnosti

Do 2. třídy chovnosti jsou zařazeni psi:

- a. s malými odchylkami ve stavbě těla,
- b. s odchylkami kohoutkové výšky maximálně ± 1 cm,
- c. s hodnocením zkoušky odvahy a bojovnosti "dostatečný",
- d. chybí-li jim 1xP1 nebo 2xP1 nebo 1xP1 a zároveň 1xM3 nebo 1xM3 nebo 2xM3
 - V případě extrakce zubu veterinárním lékařem je požadováno jeho potvrzení zapsané v průkazu původu.
 - V případě ztráty zubu je požadováno provedení RTG čelisti a zaslání k posouzení Veterinárnímu lékaři, jehož klub (SČKNO) pověřil. Následně je požadováno zaslání lékařské zprávy a průkazu původu Ústřednímu poradci chovu (ÚPCH) k uznání plnochruposti na základě lékařské zprávy. Je povinností ÚPCH provést záznam do průkazu původu a tyto lékařské zprávy archivovat po dobu minimálně 10 let. ÚPCH je o uvedeném povinen na první následující schůzi Předsednictva nebo Rady SČKNO její členy informovat a uznání plnochruposti se uvede v zápise z příslušné schůze.

7.3. Zlepšení bonitace

Majitel jedince má možnost předvést jej na bonitaci znovu za účelem zlepšení bonitačního kódu v povaze, avšak nejdříve v následujícím kalendářním roce.

7.4. Opakování bonitace

Majitelé jedinců, kteří při bonitaci neuspěli, obdrží originál průkazu původu zpět se zápisem delegovaného bonitačního rozhodčího o zařazení do chovu kontrolovaného. Takoví jedinci mohou být předvedeni nejdříve v příštím kalendářním roce.

7.5. Z chovu jsou vyřazeni psi postižení následujícími vadami:

- a. výrazné nedostatky ve stavbě těla,
- b. kohoutková výška (nedorostlí do standardní výšky nebo přerostlí o více než ± 1 cm),
- c. vady varlat,
- d. vady skusu,
- e. chudozubost vyšší než při zařazení do 2. třídy chovnosti,
- f. výraznější vada pigmentace,
- g. otevřená srst,
- h. plachost při střelbě.

7.6. Platnost bonitace

7.6.1. První bonitace

Zařazení do výběrového chovu platí 2 celé kalendářní roky. Ve druhém roce platnosti bonitace musí být pes předveden k opakované bonitaci. Stejně tak zařazení do výběrového chovu po přerušení (po předchozím nesplnění nebo v případě neúčasti) platí 2 celé kalendářní roky.

7.6.2. Druhá bonitace

Druhé bonitace se mohou zúčastnit jedinci v posledním roce platnosti prvního zařazení do výběrového chovu.

V případě neúčasti či nesplnění druhé bonitace je možno psa předvést znovu v následujícím kalendářním roce (viz. 7.6.1. První bonitace).

Úspěšné absolvování druhé bonitace platí pro jedince doživotně. Feny s doživotní chovností mohou být využity v chovu do věku 8 let. Maximální počet vrhů u chovné feny s doživotní chovností jsou 3 za období 24 měsíců, a to včetně vrhů, kdy fena porodí pouze jedno štěně (i mrtvé).

Feny s doživotní chovností, které ukončily 8. rok věku, mohou odchovat ještě jeden vrh na základě vyšetření a veterinárního potvrzení před krytím feny s dobrozdáním, že zdravotní stav umožňuje březost a odchování vrhu bez nadměrných rizik pro fenu, a to na jedno krytí do dovršení věku 9 let (viz Zápisní řád ČMKU).

7.6.3. Zlepšení bonitační třídy

Zlepšení bonitační třídy neprodlužuje platnost (dobu) původní bonitace.

7.6.4. Zánik bonitace

Platnost bonitace zaniká uplynutím doby její platnosti, neúčastí na druhé bonitaci nebo nesplněním podmínek bonitace.

7.6.5. Odebrání bonitace

K odebrání bonitace dochází na žádost rozhodčího nebo poradce chovu, adresované Předsednictvu SČKNO nebo Radě SČKNO. Po dobu řízení může být platnost bonitace pozastavena. Obdobně může být provedeno zrušení bonitace (zařazení do chovu) na základě prokazatelného přenášení vad a nedostatků chovnými jedinci.

8. Zaslání dokladů k bonitaci

Delegovaný bonitační rozhodčí zašle nejpozději do 7 pracovních dnů od konání akce veškeré doklady k bonitaci k rukám Plemenné knihy.

9. Bonitační karty

Zbonitovaným jedincům vystaví Plemenná kniha bonitační kartu – doklad o zařazení do výběrového chovu – podléhající poplatku. Karta je spolu s originálem průkazu původu doručena do několika týdnů po bonitaci jedince jeho majiteli.

10. Zaslání výsledků pořadatelem

Pořadatel akce je povinen zaslat výsledky do 10 dnů po skončení akce na předepsaných formulářích ke zveřejnění do klubového zpravodaje a také na kontaktní e-mailovou adresu klubu SČKNO. Při nesplnění této povinnosti zaniká pořadatelům automaticky právo pořádat výstavu či bonitaci v následujícím kalendářním roce.

Schváleno Předsednictvem SČKNO dne, účinnost ode dne

Příloha 1 Bonitačního řádu Spolku Český klub německých ovčáků, IČO: 496 25- 675

Celkový vzhled, výška, síla kostry		Znaky plemenné příslušnosti		Ucho, pigment, barva		Povahové vlohy	
0	zcela netypický, vzhled křížence	A	jemná hlava	O	světlé oko	1	vyrovnaný, pozorný, pevných nervů, sebevědomí dobré, lhostejnost k výstřelu dobrá, tvrdost, odvaha, bojovnost výrazná
		B	strmé úhlení hrudních končetin	T	ztráta pigmentu		
1	příliš lehký, chrtovitý	C	rovná, krátká zád'	U	světle vlkošedý, světlé znaky		
2	Malý výška: pes 59 cm fena 54 cm	D	sražená zád'				
3	lehký, při výšce požadované standardem	E	strmé úhlení pánevních končetin	V	tmavě vlkošedý, tmavé znaky	2	vyrovnaný, pozorný, pevných nervů, sebevědomí dobré, lhostejnost k výstřelu dobrá, tvrdost, odvaha bojovnost dobrá
		F	krátká stehenní kost				
4	požadovaná síla, mohutnost, ušlechtilost výška: pes 60 - 62 cm fena 55 - 57 cm	G	neúplný chrup	W	vadné uši		
		H	vada skusu				
5	požadovaná síla, mohutnost, ušlechtilost výška: pes 63 - 65 cm fena 58 - 60 cm	J	správný výraz NO, výborně zaúhlený	I	černý světlé znaky		
		K	dlouhý hřbet				
6	výška v mezích standardu, ale hrubší a méně ušlechtilý	L	příliš dlouhý	X	černý tmavé znaky	Pouštění při přepadu a při pokusu o útěk	
		M	kvadratický				
7	přerostlý, ale souměrně stavěný, odpovídající mohutnosti a ušlechtilosti výška: pes 66 cm fena 61 cm	N	mělký hrudník	Y	celočerný	P	„Pouští“ Pes pouští samostatně nebo na rozkaz psovoda po obou zákusech.
		P	těžší hlava				
8	příliš těžký a málo ušlechtilý	R	vadný ocas	Z	dlouhá srst	N	„Nepouští“ Pes nepouští samostatně nebo na rozkaz psovoda po jednom nebo obou zákusech.
9	hrubý, lymfatický	S	příliš poddajné vazy				